

Проблеми раціонального використання вод в Україні

Вода - головне джерело задоволення потреб людства

Вода – один із найважливіших факторів, який визначає розміщення продуктивних сил, а дуже часто і засіб виробництва. Головними джерелами задоволення потреб людства у прісній воді є річкові води, світові запаси яких складають 40 тис. км³. Такі запаси не є великими, враховуючи те, що реально можна використати тільки половину цього об'єму. Нині споживання прісної води становить близько 6,5 тис. км³ за рік. Зростання водоспоживання при незмінних ресурсах річкового стоку створює реальну загрозу виникнення дефіциту прісної води. Деякі спеціалісти вважають, що через кілька десятиліть вода буде не дешевшим товаром, ніж нафта.

Потреби води

- У зв'язку із швидким зростанням населення Землі та його виробничої діяльності, потреби людини у воді значно зросли. Сьогодні в багатьох місцях земної кулі відчувається нестача прісної води для життєвих потреб, потреб промисловості та сільського господарства. Це зумовлено, як кількісним, так якісним виснаженням водних ресурсів. Із року в рік, кількість води, що використовується одним жителем планети зростає, причому основним джерелом водокористування і водоспоживання є річки.

Водоспоживання в Україні

- Не виключенням є і Україна. Один мешканець нашої країни в середньому споживає до 238 дм³/добу прісної води. Зростання водоспоживання населення характерне не тільки для міського населення, але і для сільського. Пересічний селянин тільки на власні потреби споживає до 50 дм³/добу прісної води, але з врахуванням активного поливання городів у весняні і літні періоди ця величина значно зростає.

Дефіцит водних ресурсів

- Проблема дефіциту водних ресурсів – це насамперед регіональна проблема. Як правило, дефіцит води стає найвідчутнішим із підвищенням ступеня інтенсифікації аграрного виробництва. Якщо в Росії на 1 га сільськогосподарських угідь припадає 18,3 тис. м³ водних ресурсів, то в Україні – 1,2; в Молдові – 0,3, Казахстані – 0,4 тис. м³.

Водозабезпечення в Україні

- Україна — один з регіонів, не забезпечених прісною водою у достатній кількості. В Україні налічується 63 119 річок, у тому числі великих (площа водозабору більше 50 тис. кв. км) — 9, середніх (від 2 до 50 тис. кв. км) — 81 і малих (менше 2 тис. кв. км) — 63 029. Загальна довжина річок становить 206,4 тис. км, з них 90 % припадає на малі річки. Водні ресурси України формуються за рахунок притоку річкових вод із зарубіжних країн, місцевого стоку і підземних вод.
- Для усунення територіальної і часової нерівномірності розподілу стоку водозабезпечення в Україні здійснюється за допомогою 1,16 тис. водосховищ (загальним об'ємом майже 55 куб. км), понад 28 тис. ставків, 7 великих каналів (загальною довжиною 1021 км; пропускною здатністю 1000 куб. м/сек), 10 великих водоводів, якими вода подається у маловодні райони. Водосховища Дніпровського каскаду з корисним об'ємом 18,7 куб. км, забезпечують більше половини обсягу водоспоживання.

Поняття « раціональне використання та охорона водних ресурсів»

- Раціональне водокористування і охорона водних ресурсів передбачають: оптимальний розподіл водних ресурсів як по території, так і між галузями народного господарства та максимальне забезпечення кожної з них водою;

У чому ж проблема раціонального використання вод ?

- Основні проблеми щодо раціонального формування, використання та збереження водних ресурсів України полягають у: забрудненні водних об'єктів шкідливими викидами та недостатньо очищених промисловими і комунально-побутовими стічними водами; інтенсивному старінні основних фондів водозабезпечуючого і водоохоронних призначення, низькій продуктивності очисних споруд; недостатній самовідновлюваній та самоочісній здатності водних систем; незбалансованій за водним фактором системі господарювання, що характеризується високими обсягами залучення водних ресурсів у виробничу сферу та високою водомісткістю продукції. Річки стали забрудненими, спрямленими, мілководними, з поганою якістю води, збідненими рослинами й тваринами. Надміру інтенсивне використання в народному господарстві як самих річок, так і водозборів порушує їх природний гідрохімічний та гідробіологічний режим, зменшує водність і глибину, річки замулюються і заростають, збільшується їх евтрофікація за рахунок накопичення сполук азоту, фосфору та калію.

Аграрне використання водних ресурсів

Збільшення витрат водних ресурсів на аграрні потреби за останній час і настійна необхідність подальшого нарощування водомісткості сільського господарства зумовили високу динамічність використання водних ресурсів. У світі загальне водоспоживання зросло за останні 20 років вдвічі. Приблизно 90% аграрного водоспоживання пов'язано із зрошенням сільськогосподарських культур, решта води витрачається на обводнення пасовищ, на фермах, в населених пунктах тощо. Площа зрошуваних земель України з 2 млн га в 1980 р. збільшилась до 2,6 млн га в 1993 р.

Основним інструментом використання управління водними ресурсами в сільському господарстві є меліорація. Вона стала важливим напрямом поліпшення якості землі, підвищення її родючості. Найпоширенішим типом меліорації є гідротехнічна – зрошувальні та осушувальні заходи. Використовуються також хімічна, агролісомеліоративна, культуртехнічна та інші види меліорації.

Заходи економії водних ресурсів у господарській діяльності

- Основними заходами, спрямованими на раціональне використання водних ресурсів у зрошуваному землеробстві, є облицювання магістральних та розподільних каналів, будівництво технічно досконаліших закритих систем, реконструкція діючих застарілих систем. Розрахунки показують, що внаслідок цього коефіцієнт корисної дії систем збільшується до 0,95–0,98. А це означає, що загальна економія води на кожному гектарі становить 1,8–2,5 тис. м³, або в цілому дорівнює 2–2,5 км³

Будівництво як чинник забруднення води

- Будівництво на меліорованих Землях призводить до забруднення річок, озер, водоймищ водами, які виносять з полів значну кількість розчинених мінеральних добрив та пестицидів. Для запобігання хімічному забрудненню водойм велике значення має повторне використання заакумульованих вод.

Всесвітній день води

- 22 березня відзначається Всесвітній день води (World Water Day). Цей день покликаний привернути увагу світовій спільноті до нагальних проблем охорони вод, раціонального використання водних ресурсів як передумови продуктивної економіки і соціального добробуту людей.

- Уперше ідея проведення Всесвітнього дня води прозвучала на Конференції ООН з охорони довкілля, що відбулася в 1992 році в Ріо-де-Жанейро. Відтоді, Всесвітній день води святкується щорічно. Кожного року, Всесвітній день води відзначається під новим гаслом, яке відображає нагальну проблему, пов'язану з водою.

- В Україні Всесвітній день води присвячують здійсненню рекомендацій ООН і проводять конкретні заходи, необхідні в національному контексті.

- В Україні також відзначається День працівників водного господарства, День працівників державної санітарно-епідеміологічної служби, День працівників гідрометеорологічної служби. Це свята професіоналів, для яких заходи, пов'язані з охороною вод та раціональним використанням водних ресурсів, є щоденною кропіткою роботою.

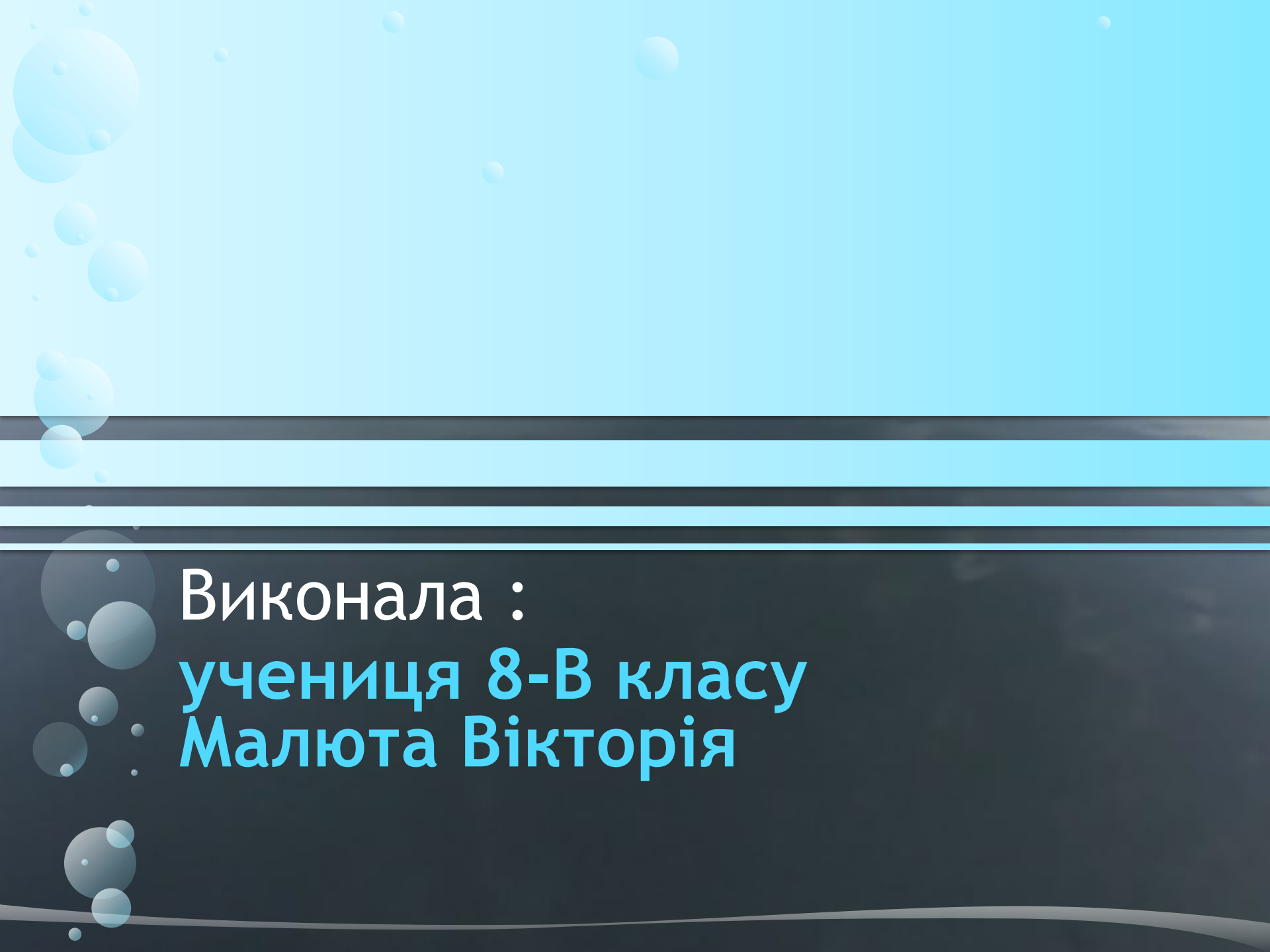

Висноок:

- Розвиток продуктивних сил України супроводжується прискореними темпами водоспоживання. Причому слід підкреслити, що сумарні водні ресурси країни становлять $83,5 \text{ км}^3$, у тому числі в маловодний рік – $49,8 \text{ км}^3$. Стік річок, який формується в Україні, досягає тільки $41,7 \text{ км}^3$, у тому числі у маловодний рік – 25 км^3 . Отже, майже -80% річкового стоку, що формується в Україні, використовується в народному господарстві. Водночас багато води не можна використовувати в народному господарстві через її надмірне забруднення. Понад 80% водних ресурсів України радіоактивне забруднені.
- . На сучасному етапі водні ресурси відіграють все важливішу роль в аграрному секторі економіки. Це зумовлено багатьма обставинами: необхідністю збільшення продуктивності сільського господарства, несприятливими агрокліматичними умовами в багатьох сільськогосподарських районах, диспропорціями в співвідношенні земельного потенціалу і можливостей щодо його забезпечення водними ресурсами та іншими факторами.

Виконала :
учениця 8-В класу
Малюта Вікторія